

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

Σάββατο Ἀθήνα, 29 Φεβρουαρίου 1920

ΑΡΙΘ. 673

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ: Ἡ Μιχτή.

Α. ΒΟΥΤΥΡΑΣ: Ὁ Ἀπόλλωνος (συνέχεια).

Η. ΝΕΛΑΚΙΣΤΗΣ: Ἡ Ἑλενώ.

Κ. ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ: Ὁ Σκληρός καὶ ἡ Γλώσσα. (Β')

Κ. Π. ΠΑΡΙΣΗΣ: Καὶ πάλι ἡ Καθοδεματούσα.

Κ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Μισομοί.

ΝΙΚ. ΘΕΡΒΑΝΤΗΣ — Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ: Ὁ Δὸν Κι-
χότης (συνέχεια).

Ο "ΝΟΥΜΑΣ": Φαινόμενα καὶ πράγματα.

ΓΡ. ΣΕΠΟΠΟΥΛΟΣ: Ἀπαντάει...

ΛΑΥΡΑΣ: "Τ" ὄνειρο...

ΛΙΑΝ ΙΑΚΩΒΙΔΗ: Στὸ ἐργαστήρι τοῦ Ζωγράφου.

ΚΑΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ: Ἡ Δωδέκατη νύχτα.

Α. ΣΤΕΓΗΝΕΤΣ: Ἐνα νέο περιοδικό.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ: Γεηγορίω μηνίοντι.

ΑΠΟ ΒΑΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΟΜΑΔΑ: Μουσική. — Νέα
βιβλία. — Χωρὶς γραμματόσημο.

Η ΜΙΧΤΗ

ΣΕΝΑΤ, Πέμπτη 19 τοῦ Φλεβάρη 1920

Μὰ μπράβο σου, «Νουμά». Ὁραῖα μίλησες τοῦ κ. Δ. Γλήνου. Ἐμεινες πιστὸς καὶ στὴν Ἰδέα καὶ στὴ Φιλία. Γιὰ τὴ μιχτὴ ἐννοεῖται πὼς ἔχεις δίκιο χίλιες φορές. Ὅπου δὲν ὑπάρχει νόμος, κοντὰ στὸ νου πὼς ἀνεξαρτησία δὲν ὑπάρχει, ἀφοῦ τότες ζῇ καὶ βασιλεύει τὸ ἀτομικὸ τὸ καπιτῆσιο τοῦ καθενός. Γιὰ τοῦτο καὶ τῆς γραμματικῆς οἱ κανόνες πρέπει νὰ εἶναι ἀπρόσωποι - ἐθνικοί.

Τὸ ζήτημα ὅμως ἔχει καὶ ἄλλη σημαντικὴ ἐποψη, μὰ καὶ κατάντησε ζήτημα ἐκπαιδευτικό. Μπορῶ νὰ τὸ πῶ καὶ μπορεῖς ὁ ἴδιος σ' ὅποιους θέλεις νὰ τὸ πῇ, δίχως νὰ νομίση ἄξαφνα κανένα, πὼς τὸ λέω ἀπὸ λόγους προσωπικοῦς, τώρα πού εἰμαι ὁλότελα παραιτημένος, τραηγμένος, μὰ καὶ καλῇ.

Ἄμα λοιπὸν ἓνα ζήτημα ἔγινε ζήτημα ἐκπαιδευτικό, ἔγινε συνάμα καὶ πραχτικό. Ἡ δημοτικὴ ὥσπὸς στὴν Ἑλλάδα δὲ διδάχτηκε ἴσια μὲ σήμερις, ὥστε καὶ πείρα δὲν ἀπόχτησε ἀκόμη κανένας. Τὴν πείρα ἐγὼ θαρρῶ πὼς τὴν ἔχω, ἐπειδὴ, ὅσο ξαίρω, στὸ Παρίσι ἐδῶ στὴ Σκολή μου (Ecole Nationale des Langues orientales vivantes). διδάσκεται μεθοδικὰ ἡ δημοτικὴ καὶ διδάσκεται μεθοδικὰ ἐκεῖ μονάχα. Κλείσανε τὶς τέσσερις τοῦ Φλεβάρη δεκάξη χρόνια σωστά πού διδάσκω συνάμα τὴ γραμματικὴ τῆς καθαρῆς καὶ τῆς δημοτικῆς σὲ Γάλλους, σὲ Ρωμοὺς καὶ σὲ ξένους.

Ἴδου ὅμως: τί μοῦ ἔμαθε ἡ πείρα ἡ δική μου, ἔστιν ὡφέλιμο νὰ παραδίνῃ κανεὶς τὴ γραμματικὴν τῆς καθαρῆς καὶ τῆς δημοτικῆς. ἔστιν ὡφέλιμο νὰ μελετῇ τὴν

ταλληλότερος τρόπος νὰ τὴν καταστρέψῃς, φτάνει τόντις νὰ τὴν παραδώσῃς ὅπως εἶναι, ὅπως γράφεται, ὅπως τυπώνεται, ὅπως κάποτες μιλεῖται γιὰτὶ ἀμέσως καταλαβαίνεις πὼς εἶναι ἀπαράδοτη, ἀδίδακτη, ἀμάθεκτη, καὶ ἡ αἰτία εἶναι πού κανόνες δὲν ἔχει, μὰ μήτε μπορεῖ νάχη, ἀφοῦ ἐναντιώθηκε στὴ μόρφωσίν της καὶ ἐναντιώνεται κάθε μέρα ἐπιστήμη, γλωσσολογία, φιλοσοφία καὶ ἱστορία.

Τῇ δημοτικῇ πάλε, ἀδύνατο, καὶ μάλιστα τῶν ἀδυνάτων τὸ ἀδύνατο, νὰ τὴ μάθῃς σὲ νέους, ἅμα δὲν τὴ διδάξῃς ταιριαχτὰ μὲ τοὺς κανόνες τῆς τοῦς ἐπιστημονικοῦς, τοὺς γλωσσολογικοῦς, τοὺς φιλοσοφικοῦς, τοὺς ἱστορικοῦς, — ὅπως διδάσκεται κάθε γλώσσα τῆς Ἑβραϊκῆς. Κ' ἔτσι ἀπὸ ἐποψὴ πραχτικῇ, μιχτὴ γλώσσα στὴν ἐκπαίδεψιν δὲ χωρεῖ. Μιᾶς γλώσσας διδαχῇ, σὰν εἶναι κολάζ, γλώσσα σπουδαία, ὅπως εἶναι ἡ γλώσσα ἡ ἑλληνικὴ, μιὰ δουλειὰ δὲν εἶναι, εἶναι σωστὴ δουλειά.

Τέτοια. Καὶ κάτι ἄλλο, νόστιμο.

Ἡ σκέψιν σὰ νὰ λείπῃ σὲ πολλοὺς.

Ὅσοι θέλουνε τὴ μιχτὴ, δὲ μοιάζει νὰ συλλογιστῇκανε οὔτε τὸ νόημα τοῦ ὅρου πού μεταχειρίζονται.

Μιχτὴ σημαίνει, σὰ δὲ γελοῖομαι, γλώσσα κατωμένη, ἀνακατεμένη ἀπὸ δυὸ στοιχεῖα διαφορετικά.

Ποιὰ εἶναι δὴ τὰ δυὸ τὰ διαφορετικά τὰ στοιχεῖα;

Εἶναι ἡ δημοτικὴ καὶ ἡ καθαρῆς.

Τὸ λοιπὸν, ἀκόμη καὶ σὰ γυροῦν νὰ κάμῃς γλώσσαν μιχτὴν, ἀπαραίτητο νὰ μελετῇς τὴν